

ὕδατων ἀπειράριθμα παράδοξα διαγράμματα, τόσον πυκνά, μετὰ τσοαύτης μανίας καταθρομματοσιμένα καὶ καταπριονισμένα, ἕνεκα τῆς θαυμαστῆς ποικιλίας τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν, ὡς συγγέονται ὅλως ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν σου, ὡς ἐὰν ὑπέτρεμον ἀδικαίεπτως καὶ συνδιεπλέκοντο πρὸς ἄλληλα. Ἐκ τοῦ μέσου οἰκίσκων τουρκικῶν ἀνυψοῦται τὸ εὐρωπαϊκὸν μέγαρον· ὅπισθεν τοῦ μιναρῆ τὸ κωδωνοστάσιον· ἄνωθεν τοῦ ἡλιακοῦ ὁ θόλος· ὅπισθεν τοῦ θόλου αἱ ἐπάλλξεις τοῦ τείχους· αἱ σινικαὶ στέγαι τῶν κιοσκίων ὑπὲρ τὰ ἀετώματα τῶν θεάτρων· οἱ δικτυωτοὶ ἐξῶσται τῶν χαρμενίων ἀπέναντι τῶν μεγάλων ὑελοφράκτων παραθύρων· μαουρούσια παραθύρια καταντικρὺ ἡλιακῶν κιγκλιδωτῶν· σηκοὶ Παναγίας κάτωθεν ἀψίδων ἀραβικῶν· οἱ τάφοι ἐντὸς τῶν αὐλῶν καὶ μεταξὺ τῶν καλυβῶν οἱ πύργοι. Τὰ τζαμιά, αἱ συναγωγαὶ, αἱ ἑλληνικαὶ ἐκκλησίαι, αἱ καθολικαὶ, αἱ ἀρμενικαὶ ἀλλεπάλληλοι, ὡς ἐὰν ἔμελλεν ἡ μία νὰ ὑπερβάλῃ τὴν ἄλλην, καὶ εἰς ὅλα τὰ διάκενα μέρη κυπάρισσοι, πεῦκαι ἀμφιλαφεῖς, συκέαι καὶ πλάτανοι ἐκτείνουσαι τοὺς κλάδους των ὑπεράνω τῶν στεγῶν. Ἀρχιτεκτονικὴ ἀπεριγράφτως εὐκαμπτος ὑποδοθηθεὶ τὰς ἀπείρους ἰδιοτροπίας τοῦ ἐδάφους, αὐτοσχεδιάζουσα οἰκίας ἄλλας γωνιώδεις εἰς σχῆμα πύργων τριγωνοειδῶν, καὶ ἄλλας ὡς πυραμίδας ὀρθὰς ἢ ἀνεστραμμένας, καὶ περιβάλλουσα αὐτὰς μὲ ἱερῶματα, μὲ στυλώματα καὶ μὲ τάφρους, συσσωρευμένας δ' ἀπάσας φύρδην μίγδην, ὡς ὄγκους κατακρημνισμένους ἐκ τινος ὄρους. Εἰς κάθε ἑκατὸν βήματα μεταβάλλονται τὰ πάντα. Ἐδῶ εὐρίσκεσαι εἰς δὸδὸν προαστείου Μασσαλιωτικοῦ· στραφοῦ, καὶ ἔχεις ἐνώπιόν σου κόμην ἀσιατικὴν· στραφοῦ τανάπαλιν, καὶ ἔχεις συνοικίαν ἑλληνικὴν· στραφοῦ ἀκόμη, καὶ βλέπεις προάστειον τραπεζούντιον. Ἐκ τῆς γλώσσης, ἐκ τῶν προσώπων, ἐκ τῆς ὄψεως τῶν οἰκιῶν ἐννοεῖς ὅτι ἐπῆλθε μεταβολὴ· γωνίαι γαλλικαὶ, ἴχνη ἰταλικά, ποικιλοχρωμίαι ἀγγλικαὶ, ἐγκεντρίσματα ῥωσικά. Ἐπὶ τῆς ἀπεράντου ὄψεως τῆς πόλεως παρίσταται διὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῶν χρωμάτων ἡ μεγάλη πάλη, ἣτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας ἣτις ἀνακτᾷ, καὶ τῆς ἰσλαμικῆς, ἣτις ὑπερσπίζεται διὰ τῶν περιλειπομένων αὐτῇ δυνάμεων τὴν ἰσρὰν γῆν. Ἡ Σταμποῦλ, ὅλη ποτὲ τουρκικὴ, προσβάλλεται ἀπανταχόθεν ὑπὸ χριστιανικῶν συνοικιῶν, αἵτινες περιτρώγουσιν αὐτὴν βραδέως ἀπὸ τῶν παραλίων τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος καὶ τῆς Προποντίδος. Ἀλλαχόθεν ὅμως ἡ κατὰκτησις προβάίνει μανιωδῶς· αἱ ἐκκλησίαι, τὰ μέγαρα, τὰ νοσοκομεῖα, οἱ δημόσιοι κῆποι, οἱ τεχνῖται καὶ τὰ σχολεῖα διαρῶδηγνοῦσι τὰς μουσουλμανικὰς συνοικίας, ὑπερβάλλουσι τὰ νεκροταφεῖα, προχωροῦσιν ἀπὸ λόφου εἰς λόφον, καὶ διαγράφουσι ἡδὴ ἀορίστως ἐπὶ τοῦ πολυστρόφου ἐδάφους τὸ σχῆμα μεγάλης πόλεως, ἣτις μίαν ἡμέραν θέλει καλύψῃ τὰ πα-

ράλια τοῦ Βοσπόρου, ὅπως ἡ σημερινὴ καλύπτει τὰ τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος. Ἄλλ' ἀπὸ τῶν γενικῶν τούτων σκέψεων ἀποτρέπουσι καθ' ἕκαστον βῆμα χίλια νέα πράγματα· εἰς τὴν δὸδὸν ταύτην εἰς τεκῆς δερβισιδῶν, εἰς ἐκείνην εἰς στρατῶν ρυθμοῦ μαουρουσίου, ἐν καφενεῶν τουρκικῶν, ἐν παζάριον, μία βρύσις, ἐν ὑδραγωγέων. Ἐντὸς ἐνὸς τετάρτου ἀναγκάζεσαι νὰ μεταβάλῃς δεκάκις τὸ βᾶδισμά σου νὰ καταβαίνης, ν' ἀναρῶιχᾷσαι, νὰ τρέχῃς πηδηκτὰ τὸν κατήφορον, νὰ τρέχῃς πηδηκτὰ τὸν κλιμακωτὸν ἀνέφορον, νὰ χώνεσαι εἰς τὸν βόρβορον, νὰ ὑπερπηδᾷς μυρία προστόματα, ἀνοίγων δρόμον ἐδῶ διὰ τοῦ πλήθους, ἐκεῖ διὰ τῶν θάμνων, παρέκει διὰ τῶν κρεμασμένων ρακῶν, νῦν μὲν κρατῶν τὴν μύτιν σου, μετ' οὐ πολὺ δ' ἀναπνέων αὔραν μυροβόλον. Ἀπὸ τοῦ ἀπλέτου φωτὸς τοποθεσίας ἀνοικτῆς, ὁπότεν βλέπεις τὸν Βόσπορον, τὴν Ἀσίαν καὶ οὐρανὸν ἀπέραντον, ἐμπίπτεις μετ' ὀλίγα βήματα εἰς τὸν θλιβερὸν ζῶρον δικτύου ὅλου στενωπῶν ἐρπουσῶν ἐν μέσῳ οἰκιῶν ἐτοιμορρόπων, καὶ σκεπασμένων ἀπὸ λιθάρια, ὡς ἡ κοίτη ρύακος· ἀπὸ τῆς δροσερᾶς καὶ σκιερᾶς βλαστήσεως εἰς στρόβιλον κονιορτοῦ πνιγερὸν αἰωρούμενον ἐκ τῆς γῆς· ἀπὸ σταυροδρομίων, πλήρων τύρβης καὶ χρωμάτων, εἰς παράβυστα νεκρώσιμα, ὅπου οὐδέποτε ἠκούσθη φωνὴ ἀνθρώπου· ἀπὸ τῆς θεσπεσίας Ἀνατολῆς τῶν ὀνείρων μας εἰς μίαν ἄλλην Ἀνατολήν, πένθιμον, ρυπαρὰν, γεγηρακυῖαν, ὑπερβάλλουσαν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ πλάσῃ ἡ πλῆθον ζοφερὰ φαντασία. Ἀφοῦ δὲ κάμῃς ἕνα γύρον ὀλίγων ὥρων, δὲν γνωρίζεις πλέον ποῦ εὐρίσκεται ἡ κεφαλὴ σου. Ἐὰν δέ τις σ' ἠρώτα τότε ἀπροσδοκῆτως τί πρᾶγμα εἶνε ἡ Κωνσταντινούπολις, δὲν θὰ ἠδύνασο ν' ἀποκριθῆς ἄλλωθ' εἰμὴ ἐπιθέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, διὰ νὰ κατευνάσῃς τὴν τρικυμιᾶν τῶν ἰδεῶν. Ἡ Κωνσταντινούπολις εἶνε Βαβυλωνία, κόσμος ὅλος, χάος. Εἶνε ὠραία; Θαυμασία. Εἶνε ἀσχημὸς; Φρικώδης. Σὰς ἀρέσκει; Μέχρι μέθης. Ὅθ' διεμένετε ἐν αὐτῇ; Τίς οἶδε; Τίς δύναται νὰ εἴπῃ τί θὰ ἦτο ἐπάνω ἄλλου τινὸς πλάνητου; Ἐπιστρέφεις οἰκάδε πλήρης θαυμασμοῦ καὶ πλήρης ἀπογοητεύσεων, πλήρης γοητείας καὶ πλήρης ἀηδίας, ἐκθαμβος καὶ ἐμβρόντητος, πάσχων τοιαύτην σύγχυσιν ἰδεῶν, ὥστε νομίζεις ὅτι κινδυνεύεις νὰ σοὶ ἐπέλθῃ συμφορῆσις αἵματος εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἡ ἔξαψις αὕτη κατευνάσεται καὶ μεταβάλλεται εἰς ἀποκάρωσιν βαθυτάτην, καὶ εἰς ἀνίαν καὶ θλίψιν μέχρι θανάτου. Ὁ διερχόμενος μετὰ τάχους τοιαῦτα ἔτη αἰσθάνεται ἑαυτὸν καταγεγηρακότα.

Ὁ δὲ λαὸς τῆς τερατώδους ταύτης πόλεως;

[Ἔσται συνέχεια.]

Τὸ καθαρὸν ἐτήσιον εἰσοδήμα τῆς ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ ἐκδιδομένης ἐφημ. «Ὁ Κῆρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης» ὑπερβάλλει τὸ ποσὸν τῶν φράγκ. 1,500,000.